

Združeno kraljestvo lahko enostransko prekliče uradno obvestilo o svoji nameri za izstop iz Evropske unije

Posledica tega preklica, o katerem bi morala biti odločitev sprejeta v skladu z ustavnimi pravili Združenega kraljestva, bi bila, da bi Združeno kraljestvo ostalo v Uniji pod nespremenjenimi pogoji glede njegovega statusa države članice

V Združenem kraljestvu je bil 23. junija 2016 izveden referendum, na katerem se je večina izrekla za izstop te države članice iz Evropske unije. Predsednica vlade Združenega kraljestva je 29. marca 2017 Evropski svet uradno obvestila o nameri Združenega kraljestva za izstop iz Unije na podlagi člena 50 PEU. Ta člen določa, da se zadevna država članica po tem uradnem obvestilu z Unijo pogaja in sklene sporazum o izstopu. Pogodbi se za zadevno državo prenehata uporabljati z dnem začetka veljavnosti sporazuma o izstopu, sicer pa dve leti po uradnem obvestilu o nameri za izstop, pri čemer se to obdobje lahko podaljša.

Poslanci parlamenta Združenega kraljestva, škotskega parlamenta in Evropskega parlamenta so 19. decembra 2017 pri Court of Session (višje sodišče, Škotska, Združeno kraljestvo) vložili zahtevo za sodni nadzor, da bi se razjasnilo, ali je uradno obvestilo iz člena 50 PEU mogoče enostransko preklicati pred iztekom dveletnega obdobja, kar bi pomenilo, da bi v primeru preklica Združeno kraljestvo ostalo v Uniji. Court of Session je 3. oktobra 2018 Sodišču postavilo vprašanje za predhodno odločanje v tem smislu, pri čemer je pojasnilo, da bodo na podlagi odgovora nanj poslanci spodnjega doma ob glasovanju o sporazumu o izstopu lahko upoštevali, da ne obstajata dve, ampak tri možnosti, in sicer izstop iz Unije brez sporazuma, izstop iz Unije s sporazumom ali preklic uradnega obvestila o nameri za izstop in obstanek Združenega kraljestva v Uniji.

Court of Session je zaradi nujnosti svojega predloga – zlasti glede na dejstvo, da bo sporazum o izstopu lahko ratificiran samo, če bosta ta sporazum in okvir za prihodnje odnose Združenega kraljestva z Unijo potrjena v parlamentu Združenega kraljestva – vložilo predlog za uporabo hitrega postopka, ki mu je predsednik Sodišča ugodil.¹ Hitri postopek omogoča hitro odločanje v izjemno nujnih zadevah, tako da se roki čim bolj skrajšajo in da se te zadeve obravnavajo absolutno prednostno.

Sodišče, ki je odločalo na občni seji, je s sodbo z današnjega dne razsodilo, da če država članica Evropski svet uradno obvesti o svoji nameri za izstop iz Evropske unije, kot je to storilo Združeno kraljestvo, lahko ta država članica to uradno obvestilo enostransko prekliče.

Ta možnost obstaja, dokler ne začne veljati sporazum o izstopu, sklenjen med Unijo in zadevno državo članico, oziroma če tega sporazuma ni, dokler se ne izteče dveletno obdobje od uradnega obvestila o nameri za izstop iz Evropske unije, kot je bilo morda podaljšano.

¹ Sklep predsednika Sodišča z dne 19. oktobra 2018, Wightman in drugi ([C-621/18](#)).

Odločitev o preklicu mora biti sprejeta ob koncu demokratičnega procesa, ob spoštovanju nacionalnih ustavnih pravil. To odločitev, ki mora biti nedvoumna in brezpogojna, je treba pisno sporočiti Evropskemu svetu.

S tem preklicem se potrdi pripadnost zadevne države članice Evropski uniji pod nespremenjenimi pogoji glede njenega statusa države članice in postopek izstopa se konča.

Sodišče je v obrazložitvi sodbe najprej ugotovilo, da se v skladu z navedbami, ki jih je podalo Court of Session, pravno sredstvo iz postopka v glavni stvari nanaša na kontroveržno vprašanje, ki je podlaga za spor, ki ga mora rešiti, in da bo s sodbo, ki jo bo izdalo Court of Session, mogoče razjasniti, katere možnosti bodo imeli na voljo poslanci parlamenta Združenega kraljestva, ko bodo odločali o ratifikaciji sporazuma, sklenjenega med Združenim kraljestvom in Evropsko unijo. Sodišče je v odgovor na trditve o nedopustnosti, ki sta jih podali vlada Združenega kraljestva in Komisija, navedlo, da je vprašanje v zvezi z razlago člena 50 PEU, ki mu ga je postavilo Court of Session, upoštevno in da ni hipotetično, ker se spor, ki poteka pred Court of Session, nanaša ravno na to vprašanje.

Glede vsebine je Sodišče ugotovilo, da v členu 50 PEU vprašanje preklica namere o izstopu ni izrecno obravnavano. Ta člen tega preklica izrecno niti ne prepoveduje niti ga ne dovoljuje.

Sodišče je kljub temu navedlo, da se s členom 50 PEU uresničuje dvojni cilj, in sicer da se na eni strani državi članici prizna suverena pravica, da izstopi iz Unije, in da se na drugi strani uvede postopek, ki omogoča, da se ta izstop izvede na urejen način. Sodišče je ugotovilo, da suverenost pravice do izstopa govori v prid obstoju pravice zadevne države članice, da do začetka veljavnosti sporazuma o izstopu, ali če tega ni, do izteka dveletnega obdobja, kot je bilo morda podaljšano, uradno obvestilo o svoji nameri za izstop iz Unije prekliče.

Ker ni izrecne določbe, ki bi urejala preklic uradnega obvestila o nameri za izstop iz Unije, se za ta preklic uporabljajo pravila iz člena 50(1) PEU, tako da se odločitev o tem preklicu lahko sprejme enostransko v skladu z ustavnimi pravili zadevne države članice.

Preklic uradnega obvestila o nameri za izstop s strani države članice je odraz suverene odločitve, da se ohrani status države članice Evropske unije, ki z navedenim uradnim obvestilom ni bil prekinjen ali spremenjen.

Sodišče je ugotovilo, da bi bilo to, da je država članica – ki se po tem, ko je v skladu s svojimi ustavnimi pravili in ob koncu demokratičnega procesa uradno sporočila svojo namero za izstop iz Unije, v okviru takega procesa odloči, da bo uradno obvestilo o tej nameri preklicala – prisiljena k izstopu, v nasprotju s ciljem Pogodb, ki je oblikovanje vse tesnejše zveze med narodi Evrope.

Če bi bilo potrebno, da izvršitev pravice do preklica soglasno odobri Evropski svet, kot sta predlagala Svet in Komisija, bi enostranska suverena pravica postala pogojna, kar ne bi bilo združljivo z načelom, da država članica ne more biti prisiljena, da proti svoji volji izstopi iz Unije.

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 43032793

Posnetki z razglasitve sodbe so dostopni na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 22964106.